

Projektplan för granskning av suicidpreventivt arbete

1 BAKGRUND

Suicid är en allvarlig folkhälsoutmaning i Sverige. Jämtlands län har under flera år haft en relativt hög nivå av suicid jämfört med riket och därför är ett effektivt suicidförebyggande av stor betydelse. Ett effektivt suicidpreventivt arbete kräver att Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner samverkar, eftersom flera riskgrupper befinner sig i gränsytan mellan huvudmännens ansvar.

Den länsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention är ett centralt styrdokument som ska stödja arbetet inom ramen för överenskommelsen mellan regionen och kommunerna om samarbete kring personer med psykiska funktionsnedsättningar. Överenskommelsen lyfter betydelsen av tydliga ansvarsförhållanden, fungerande SIP-processer och en strukturerad samordning mellan huvudmännen. Brister inom dessa områden riskerar att leda till att individer hamnar mellan organisationernas ansvarsgränser, vilket kan försämra möjligheterna att upptäcka och förebygga suicidrisk.

Psykiatrins kapacitet och förutsättningar påverkar också regionens förmåga att bedriva ett effektivt suicidpreventivt arbete. Tidigare granskningar har visat att remissflöden och vårdövergångar mellan primärvård och psykiatri inte alltid fungerar tillfredsställande. När övergångar brister finns en risk att patienter inte får nödvändiga insatser i tid, vilket i sin tur kan förstärka sårbarhet och suicidrisk.

Även andra verksamheter bidrar till det suicidpreventiva arbetet. MiniMaria Jämtland Härjedalen är ett exempel där suicidriskbedömningar ingår som en naturlig del av arbetet med unga med missbruk eller samsjuklighet. Det reviderade samverkansavtalet tydliggör ansvarsfördelningen mellan region och kommuner för en målgrupp som är särskilt utsatt. Tydliga rutiner för riskbedömning, remittering och samordning är här avgörande faktorer för att tidigt upptäcka suicidrisk och erbjuda rätt insatser.

Sammantaget visar dessa områden att det suicidpreventiva arbetet är beroende av ett flertal parallella processer. Det finns en risk att arbetet blir otillräckligt om samverkan inte fungerar, om ansvarsfördelningen är oklar eller om vårdövergångar brister. Vidare kan en ofullständig implementering av den länsgemensamma handlingsplanen leda till att centrala utvecklingsinsatser försenas eller inte genomförs fullt ut.

Dessa sammantagna risker motiverar en fördjupad granskning av om regionens suicidpreventiva arbete, särskilt i samverkan med kommunerna, är tillräckligt för att säkerställa tidig upptäckt, korrekt remittering och en trygg och sammanhållen vårdkedja.

2 SYFTE

Granskningens syfte är att svara på om regionen har ändamålsenliga processer, strukturer och ansvarsfördelning för att förebygga suicid, särskilt i gränssnitten mellan huvudmännens ansvar.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har regionen en tydlig och ändamålsenlig styrning av det suicidpreventiva arbetet avseende mål, ansvar och uppföljning?
- Har primärvården tillräckliga förutsättningar i form av kompetens, rutiner och tillgänglighet för att identifiera suicidrisk och vidta åtgärder?
- Säkerställer regionens processer för remittering och vårdövergångar en sammanhållen vårdkedja för personer med suicidrisk?
- Har regionen en ändamålsenlig process för utskrivning från psykiatrisk vård för patienter där suicidrisk under vårdförloppet konstaterats?
- Finns det ändamålsenliga strukturer och processer för samverkan mellan region, kommuner och andra berörda aktörer?
- Har ansvariga nämnder säkerställt en tillräcklig uppföljning, kontroll och utveckling av det suicidpreventiva arbetet?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen avgränsas till det suicidpreventiva arbetet riktat mot personer som är 18 år eller äldre och som uppvisar tecken på suicid eller tillhör identifierade riskgrupper. Avgränsningen utgår från att suicidprevention enligt nationella utredningar bör fokusera på vuxna grupper med förhöjd risk, såsom personer med psykisk ohälsa, tidigare suicidförsök eller social utsatthet.

Vidare motiveras avgränsningen av att samverkan kring barn och unga med psykisk hälsa har relativt nyligen granskats.

4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Socialtjänstlagen (2025:400)
- Lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Patientsäkerhetslagen (2010:659)

- Socialstyrelsens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention
- Socialstyrelsens nationella kunskapsstöd för suicidprevention
- Läns gemensam handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention

5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvariga nämnder är hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen

6 METODER

Granskningen genomförs genom en kombination av dokumentanalys, intervjuer och analys av uppföljnings- och kontrollprocesser. Metoden utgår från att bedöma om ansvarig nämnd och berörda verksamheter har ändamålsenliga processer, rutiner och kontroller för att förebygga suicid, särskilt i gränssnittet mellan region och kommun.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 PROJEKTORGANISATION

Ansvarig projektledare vid regionens revisionskontor är Jan-Olov Undvall, certifierad kommunal revisor.

Granskningen genomförs i samverkan med Östersunds kommuns revisionskontor.

8 PRÖVNING AV YRKESREVISORNS OBEROENDE

En prövning har gjorts och det finns inga omständigheter som bedöms kan rubba förtroendet för den sakkunniges oberoende och integritet (*Bilaga 1*).

9 RESURSER

Projektet genomförs av regionens revisionskontor i samverkan med revisionskontoret i Östersunds kommun.

10 INTRODUKTION OCH AVRAPPORTERING

Granskningen påbörjas i april/maj 2026 och beräknas kunna slutföras augusti 2026.

Granskningen introduceras genom att beslutad projektplan skickas för kännedom till berörd förvaltningschef.

Avrapportering sker dels i skriftlig form, dels i muntlig form till de förtroendevalda revisorerna, nämnden/styrelsen och verksamhetsansvariga. Den skriftliga rapporteringen skall upprättas med följsamhet till Skyrevs rekommendation om dokumentation av revisionsprojekt (R1 och R4).

Rapporten utgör underlag för ansvarsprövningen för år 2026 samt för revisorernas riskbedömning för kommande revisionsår.

11 KVALITETSSÄKRING

Uppgiftslämnare och berörd chef kommer att ges möjlighet att faktagranska och lämna synpunkter på rapportutkast innan rapporten fastställs.

Projektledaren svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Revisionsdirektören har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

12 GODKÄNNANDE

Projektplanen har godkänts av de förtroendevalda revisorerna vid möte den 2026-05-20.

För Regionens revisorer

Jan Rönngren
Ordförande

13 BILAGA 1

PRÖVNING AV DEN SAKKUNNIGES OBEROENDE OCH INTEGRITET

Hot mot oberoende	Hot föreligger	Hot föreligger ej	Kommentar
Egenintressehot ¹	☐	☒	
Självgranskningshot ²	☐	☒	
Partställningshot ³	☐	☒	
Vänskapshot ⁴	☐	☒	
Skrämselhot ⁵	☐	☒	
Övriga hot ⁶	☐	☒	

Härmed intygas att prövning av oberoende och integritet genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation 2.

Östersund 2026-05-08

Jan-Olov Undvall
Ansvarig sakkunnig

Östersund 2026-05-08

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

- ¹ – Har yrkesrevisorn eller anhörig till denne ekonomiska, juridiska eller andra intressen inom verksamheter som är relaterade till uppdraget?
- ² – Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom aktuellt granskningsområde kopplat till aktuellt revisionsobjekt?
– Har yrkesrevisorn varit engagerad som konsult/rådgivare inom ett närallgande område till aktuellt granskningsobjekt?
– Har yrkesrevisorn i tidigare tjänst haft ansvar inom aktuellt granskningsområde/objekt eller inom område/objekt som berör granskningsområdet?
– Har yrkesrevisorn lämnat råd eller gjort ställningstaganden som han/hon måste pröva som ett led i ett granskningsuppdrag?
- ³ – Har yrkesrevisorn i något sammanhang, nu eller tidigare, uppträtt till stöd för eller emot granskningsobjektets ståndpunkt eller intresse i någon rättslig eller ekonomisk angelägenhet?
- ⁴ – Har yrkesrevisorn någon form av personlig relation till någon inom det område som är aktuellt för granskning?
– Har yrkesrevisorn blivit erbjuden/mottagit gåvor eller andra tjänster som kan äventyra en oberoende ställning?
– Har yrkesrevisorn skapat nära relationer mellan sig och de granskade som kan utgöra vänskapshot?
- ⁵ – Är yrkesrevisorn utsatt för påverkan eller påtryckningar från ansvariga tjänstemän eller politiker inom det område som är föremål för granskning?
– Är yrkesrevisorn utsatt för sådan påtryckning från de förtroendevalda revisorerna som kan påverka yrkesrevisorns oberoende i revisionsarbetet?
– Uppfattar yrkesrevisorn att han/hon utsätts för hot eller andra påtryckningar från uppdragsgivaren, de som är föremål för granskning eller annan, utformade på ett sådant sätt att de är ägnade att ge yrkesrevisorn obehag.
- ⁶ – Bedömer yrkesrevisorn att det finns andra förhållanden som kan rubba förtroendet för dennes opartiskhet och självständighet?